

Марина Андрєєва, викладач кафедри української та іноземних мов
Вінницького національного аграрного університету

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглядається актуальна роль штучного інтелекту у вивченні іноземної мови студентами закладів вищої освіти, його значення та можливість замінити ним людські ресурси.

Вивчення англійської мови в сучасному світі стало важливим чинником для саморозвитку, самозростання, невід'ємним у кар'єрному рості та сприйнятті культури загалом. Найвищим проявом наукового прогресу сьогодні є створення і використання штучного інтелекту (ШІ), який широко використовується у медицині, банківських установах, для допомоги людям з особливими потребами, а також більш широкого й глибокого вивчення планети Земля.

У розвитку освіти штучний інтелект займає важливе місце, допомагає опанувати нові навички чи здобути знання. Є безліч інтерактивних помічників та програм, які адаптовані до навчання, що, зі свого боку, спрощують низку технічних завдань. ШІ сприймає багато інформації і значно швидше виконує поставлені завдання.

Традиційні способи вивчення іноземної мови вважаються ресурсовитратним процесом на фоні активного використання штучного інтелекту.

Ключові слова: штучний інтелект; іноземна мова; безпека; прогрес; заклад вищої освіти.

Літ. 7.

Maryna Andrieieva, Teacher of the Ukrainian and Foreign Languages Department,
Vinnytsia National Agrarian University

THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING BY UNIVERSITY STUDENTS

This article discusses the current role of artificial intelligence in foreign language learning by students of higher education institutions, its importance and the possibility of replacing human resources with it. Particular attention is paid to the use of modern technologies for personalised learning, interactive platforms and tools that ensure effective and engaging learning.

The article analyses the benefits of AI in developing communication skills, improving pronunciation and expanding vocabulary. The article also considers the integration of AI into the educational process, its impact on student motivation and opportunities for self-study. The article concludes that AI is important in developing language competences and preparing students for professional activities in the context of globalisation.

In the modern world, learning English has become an important factor for self-development, self-growth, and an integral part of career development and cultural understanding. The greatest manifestation of scientific progress today is the creation and use of artificial intelligence (AI), which is widely used in medicine, banking, to help people with special needs, and to better understand the planet Earth as a whole. Artificial intelligence plays an important role in the development of education, helping to master new skills or gain knowledge. There are many interactive assistants and programmes that are adapted to learning, which in turn simplify a number of technical tasks. AI perceives a lot of information and performs tasks much faster.

Traditional methods of learning a foreign language are considered a resource-intensive process in the face of the active use of artificial intelligence.

Keywords: artificial intelligence; foreign language; security; progress; higher education institution.

Постановка проблеми. В умовах стрімкого технічного прогресу освіта потребує постійної модернізації. Особливо це стосується сфери вивчення іноземних мов, позаяк їхні значення і затребуваність вкрай зросли.

Освіта, керована штучним інтелектом, змінює традиційні підходи до навчання та формує майбутнє технологій. Студенти отримують персоналізоване навчання, негайний зворотний зв'язок та доступ до захопливих технологій, таких як доповнена і віртуальна реальність в освіті.

Штучний інтелект є досить корисним інстру-

ментом, який дає змогу вчити іноземну мову. Використовується для розвитку навичок говоріння, поліпшення вимови, сприяє взаємодії у різних мовних ситуаціях.

Знання мови вимагає контекстуального розуміння, культурних відтінків та нюансів, які часто важко передати машинним перекладачем, а також індивідуального підходу до активної практики [3].

Потрібно врахувати, що процес вивчення мови має практичний, культурний та соціальний аспекти. Невід'ємною є здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу отриманої інформації, розвитку

пам'яті. Вищеперелічені навички – корисні у процесі розвитку загальної когнітивної компетенції.

Отже, навіть якщо штучний інтелект є корисним інструментом для вивчення та практики іноземної мови, замінити людину повною мірою йому не вдасться.

Аналіз основних досліджень. Ідеї створення машин, що володіють свідомістю, виникли ще в Стародавній Греції. У середні віки та Новий час учені створювали механізми, що можуть замінити людську працю. Наприклад, у XVII ст. Паскаль винайшов першу механічну цифрову обчислювальну машину, у XIX ст. Джозеф-Марі Жаккард створив програмований ткацький верстат з інструкціями на перфокартках. У 1937 р. Алан Тьюрінг оприлюднив свій винахід – універсальну машину Тьюрінга, 1939 р. у Нью-Йорку були представлені: перший механічний чоловік Electro та собака Spargo.

Однак можливість розробляти програми, що виконують складні інтелектуальні завдання, з'явилася тільки після появи сучасних комп'ютерів після Другої світової війни. У 1950 рр. вчені різних галузей почали замислюватися про можливість створення штучного мозку. Тоді дослідження у галузі неврології показали, що мозок – це нейронна мережа, а Тьюрінг припустив, що будь-який вид обчислень можна представити в цифровому вигляді, і в 1951 р. було створено першу нейронну мережу SNARC аспірантом Марвіном Мінскі. Назву “штучний інтелект” уперше було використано на Дармутській конференції 1956 р., тоді ж і з'явилася наукова дисципліна “Дослідження штучного інтелекту” [2].

У наш час ШІ займає важливу позицію в розвитку науки, адже недостатньо тільки збирати дані, необхідно їх обробляти, аналізувати і діяти в тих випадках, коли людина цього зробити не може.

Мета статті – розглянути і дослідити роль штучного інтелекту у вивченні іноземної мови студентами закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Штучний інтелект (ШІ) швидко перетворюється на одну з найважливіших технологій сучасності, яка радикально змінює різні аспекти нашого життя. Від автономних автомобілів до персональних асистентів, ШІ проникає в усі сфери, підвищуючи ефективність та створюючи нові можливості. Водночас впровадження ШІ ставить перед людством нові виклики та етичні питання, які потребують комплексного підходу і ретельного аналізу.

Машинний переклад, системи й алгоритми для самонавчання і розпізнавання мови, дистанційне (комп'ютерне) навчання та інші “помічники” від штучного інтелекту – одна з найактуальніших нині тем у науці, бізнесі та засобах масової інформації.

Помітно, що актуальним є застосування штучного інтелекту, який перебуває на стадії інтенсив-

ного розвитку. Системи ШІ можуть складати текст, аудіо та зображення із достатньо високою якістю [1]. З контексту теми статті важливо розуміти, наскільки чітко і добре система розуміє мову. Але однозначної відповіді досі немає. Штучний інтелект самостійно будує моделі роботи з лексикою, хоча вчився на прикладах мов, де для кожного речення, виразу або слова був наданий переклад, значення або інший семантичний зв'язок, наприклад, пара питання – відповідь.

Моделі штучного інтелекту (ШІ) різні підходи й алгоритми, розроблені для вирішення конкретних завдань і задач. Вони можуть бути класифіковані за різними критеріями, включаючи типи навчання, сферу застосування та методи обробки даних. Основні типи моделей ШІ включають:

1. Моделі машинного навчання: Ці моделі навчаються на великих наборах даних і виявляють закономірності для прогнозування або класифікації. До них належать: лінійна регресія, дерева рішень, нейронні мережі та інші.

2. Моделі глибинного навчання: Грунтуються на штучних нейронних мережах з багатьма шарами (глибокі нейронні мережі). Вони використовуються для задач, таких як розпізнавання образів, обробка природної мови та гра у складні ігри.

3. Моделі підкріплювального навчання: Ці моделі навчаються через взаємодію зі середовищем, отримуючи винагороди або покарання за свої дії. Вони особливо ефективні для задач, де важливо навчитися стратегій, таких як керування роботами або гра в шахи.

4. Нейромережеві моделі: Використовують штучні нейрони, що імітують роботу біологічних нейронів. Вони можуть бути як простими (одношаровими), так і складними (багатошаровими) для розв'язання різних задач.

5. Генеративні моделі: Такі моделі, як генеративні змагальні мережі (GAN), використовуються для створення нових даних, що схожі на ті, на яких вони були навчені. Вони можуть генерувати зображення, текст або інші типи даних.

Це лише деякі з численних моделей ШІ, які постійно розвиваються та вдосконалюються для задоволення зростаючих потреб і викликів у різних галузях.

Наймасштабнішою моделлю ШІ сьогодні є GPT-3, представлена Американською дослідницькою компанією OpenAI. Збільшення її масштабів призвело до неочікуваної поведінки і GPT-3 може розв'язувати задачі, яких вона не була навчена [1].

Навички штучного інтелекту (ШІ) охоплюють широкий спектр функцій та можливостей, які роблять ці системи неймовірно корисними й ефективними в різних сферах. Основні навички ШІ включають:

Обробка природної мови (NLP): ШІ може розуміти, інтерпретувати та генерувати людську мову.

Це дає йому змогу відповідати на запитання, перекладати тексти, аналізувати настрої у повідомленнях та дає можливість автоматизованого перекладу, генерації тексту, аналізу настроїв і створення чат-ботів, які можуть спілкуватися із користувачами у реальному часі.

Розпізнавання образів. ШІ здатний ідентифікувати та класифікувати об'єкти в зображеннях чи відео. Ця навичка використовується у медичній діагностиці, системах безпеки, автомобільних системах автопілоту тощо.

Планування та оптимізація. ШІ може аналізувати величезні масиви даних для планування дій та прийняття рішень. Це корисно в управлінні ресурсами, логістиці, фінансовому аналізі та інших галузях.

Розпізнавання мови. ШІ здатен розпізнавати та трансформувати усну мову в текст. Ця навичка використовується у голосових асистентах, системах розпізнавання мови для автоматичного набору тексту, інших додатках.

Машинне навчання. ШІ вчиться на основі даних, що дозволяє йому удосконалювати свої навички та підвищувати точність прогнозів і рішень. Це включає у себе як супервізоване навчання, так і навчання без вчителя.

Глибинне навчання. Розвиток моделей на основі штучних нейронних мереж, що дозволяє ШІ виконувати складні завдання, такі як розпізнавання образів, обробка природної мови, автоматичне генерування текстів та багато іншого.

Аналіз даних. ШІ має змогу аналізувати великі обсяги даних для виявлення закономірностей, трендів та робити прогнози. Це широко використовується у маркетингу, фінансовому аналізі, охороні здоров'я та інших сферах.

Чат-боти та віртуальні асистенти. Чат-боти на основі ШІ можуть надавати підтримку клієнтам, відповідати на питання, проводити бронювання та виконувати інші завдання у режимі реального часу, що значно підвищує ефективність обслуговування.

Відео- та аудіоаналітика. ШІ може аналізувати відео- та аудіоматеріали для розпізнавання облич, об'єктів, емоцій та інших характеристик. Це корисно для систем безпеки, маркетингу та інших сфер.

Соціальні мережі. ШІ використовується для моніторингу, аналізу та участі в обговореннях у соціальних мережах, допомагаючи брендам взаємодіяти з їхньою аудиторією та розуміти її потреби і настрої.

Автоматизація комунікацій. ШІ може автоматизувати рутинні комунікаційні завдання, такі як відповідь на електронні листи, планування зустрічей та інші адміністративні завдання.

Ці навички роблять ШІ незамінним інструментом у сучасному світі, забезпечуючи більш ефек-

тивні й інноваційні рішення для бізнесу, науки та повсякденного життя.

Зважаючи на такі успіхи, навички штучного інтелекту в побудові свідомого діалогу ще значно віддалені від людських та обмежені у дослівній інтерпретації власних питань. Комп'ютер може розрізняти значення слів, але не розуміти їх значення у більш широкому контексті. Це означає, що ШІ позбавлений креативного ставлення до слова, яким володіє людина.

Креативність – одне з важливих умінь, яке дає змогу чітко і розумно вести діалог, дивувати співрозмовника яскравими думками. Бачимо, що шлях до формування орфографічних моделей, стилістичних кодів, риторичних алгоритмів складає “відчуття слова”, яке робить людину творцем власного слова, що акумулює знання і вміння.

Штучний інтелект набуває дедалі більшого поширення, і це добре видно на прикладі зростаючої популярності голосових помічників, таких як Siri, Alexa. Але для того, щоб замінити справжніх, живих учителів, у ШІ відсутні важливі здібності та якості, спонтанність, креативність і обмін знаннями [7].

У майбутньому він зможе зробити наше повсякденне життя комфортнішим. Штучний інтелект демонструє нам майбутнє, яке не можна уявити без інтуїтивної голосової взаємодії з віртуальним помічником.

Досить прогнозовано, що наступним етапом розвитку стане використання інноваційних технологій під час вивчення іноземних мов. Вони нададуть можливість навчатися де завгодно і коли завгодно.

З кожним днем форм штучного інтелекту стає дедалі більше. Інструменти ШІ за запитом користувача за кілька секунд генерують плани уроків, презентації, зображення, тексти, запитання, інтелеккарти та інші навчальні матеріали. Чат-боти здатні підтримати бесіду, відповісти на запитання, прокоментувати виконану роботу, а також дати рекомендації щодо того, як її можна поліпшити. У зв'язку з цим у багатьох викладачів з'являються цілком виправдані побоювання: оскільки студенти за допомогою ШІ можуть написати есе і виконати інші завдання, призначені для відпрацювання мовних навичок, втрачається сенс у тому, щоб задавати домашні завдання.

Крім того, висловлюється припущення, що в майбутньому штучний інтелект зможе замінити викладачів, і вони залишаться без роботи.

Унаслідок цього постає запитання: чи може викладач іноземної мови не просто протистояти ризикам і загрозам цифровізації, а й зробити штучний інтелект помічником і другом, а навчальний процес завдяки досягненням науки і техніки якіснішим, ефективнішим та цікавішим.

Можливість спілкуватися і тримати контроль над комп'ютерами в освіті за допомогою мислення розглядається як четверта технологічна революція, що кардинально змінює структуру вищої освіти в усьому світі [2].

У працях І. Візнюк, Н. Буглай, Л. Куцак, А. Поліщук, В. Киливник вказують на такі аспекти використання ШІ в освіті:

1. **Адаптивне навчання**, яке надає можливість відстежувати індивідуальний процес кожного студента та оповіщати викладача щодо труднощів у розумінні навчального матеріалу.

2. **Персоналізоване навчання**. Штучний інтелект надає можливість кожному обирати рівень і поступовість виконання завдань, враховувати інтереси і переваги кожного. Це підвищує ефективність навчання і дозволяє враховувати індивідуальні особливості.

3. **Автоматичне оцінювання**. ШІ надає можливість на основі автоматичного оцінювання здійснити аналіз відповіді, надати індивідуально зворотний зв'язок, створити для кожного індивідуальний план навчання.

4. **Інтервальне навчання**, яке надає можливість закріплення навчального матеріалу, що за допомогою ШІ може бути здійснено поетапно.

5. **Інтерактивні платформи**. Завдяки ШІ розробляються інтерактивні платформи, які надають студентам можливість практикувати англійську мову в реальному часі. Віртуальні асистенти та чат-боти допомагають поліпшувати навички спілкування, проводити мовні вправи і отримувати зворотний зв'язок.

6. **Аналіз мовлення**. Системи ШІ можуть аналізувати вимову студентів, виявляти помилки та надавати рекомендації для їх виправлення. Це допомагає поліпшити акцент і вимову, що є важливим аспектом вивчення мови.

7. **Розширення словникового запасу**. ШІ може пропонувати нові слова і вирази, які відповідають рівню знань студента та контексту навчання. Це сприяє ефективному засвоєнню нової лексики.

8. **Доступ до навчальних матеріалів**. Інформаційні технології, засновані на ШІ, надають доступ до широкого спектру навчальних матеріалів, включаючи відео, аудіо, тексти та інтерактивні завдання. Це робить процес навчання більш захопливим та ефективним [1].

Штучний інтелект (ШІ) виконує широкий спектр функцій, які роблять його важливим інструментом у багатьох сферах. ШІ може автоматизувати рутинні завдання, що дає змогу звільнити час для більш складної та креативної роботи. Це включає автоматизацію бізнес-процесів, виробничих ліній, обслуговування клієнтів; обробляти й аналізувати величезні обсяги даних, виявляючи закономірності та тренди, що допомагає приймати обґрунтовані рі-

шення. Це особливо важливо у фінансовому аналізі, маркетингу, медицині та інших галузях. ШІ може розпізнавати й інтерпретувати візуальні образи та звуки. Це використовується у медичній діагностиці, системах безпеки, автономних транспортних засобах, голосових асистентах. ШІ може адаптувати продукти та послуги під індивідуальні потреби користувачів. Наприклад, рекомендаційні системи в стрімінгових сервісах або інтернет-магазинах, які пропонують контент або товари на основі попередніх уподобань користувача. Допомагає у плануванні й оптимізації ресурсів, що є важливим у логістиці, управлінні ланцюгами постачання, енергетиці тощо. ШІ здатен передбачати події та тренди на основі аналізу даних, що допомагає в управлінні ризиками, фінансовому плануванні, прогнозуванні попиту; усуває такі бар'єри, як соціально-економічний статус, географічне розташування та обмежені можливості. Студенти можуть вивчати нову мову у власному темпі та без допомоги викладача за допомогою застосунків для вивчення мови на базі штучного інтелекту. Головна проблема студентів у процесі навчання – мотивація. Їх постійно потрібно надихати до вивчення англійської мови. Штучний інтелект є чудовим помічником, який дозволяє розбити велику і тривалу програму навчання на зрозумілі прості і короткі частини. Ігрові елементи зацікавлюють, залучають активно, втягують і надихають студентів не тільки в короткостроковій перспективі, але і в довгостроковій. Безумовно, найважливішим є цілепокладання кожного студента, формальні заохочення можуть його тільки зміцнити [4].

Технологія ШІ може знизити вартість навчання шляхом автоматизації складних завдань і полегшення індивідуального навчання для кожного студента. Це може зменшити потребу в репетиторах, заощаджуючи час і гроші як для студентів, так і для закладів освіти [2, 3].

Ці функції показують, наскільки різноманітні та широкі можливості ШІ, і його значення продовжує зростати разом із розвитком технологій.

Можемо зазначити, що головною метою ШІ – правильний аналіз сильної і слабкої сторони студента, підібрати програму. Інтеграція ШІ в навчання зміцнить глобальну тенденцію до стандартизації навчання. Виключити роль людини з процесу навчання виявляється поки що неможливим. Завдяки викладачу відбувається мотивація студента.

Вивчення іноземної мови потребує чималих зусиль. І в цьому традиційні методи можуть ускладнювати шлях досягнення мети, оскільки мають певні обмеження. У використанні підручників, відео-, аудіозаписів не враховано персоналізацію навчання. Але викладач, зі свого боку, намагається адаптувати навчальний матеріал до можливостей та здібностей кожного здобувача освіти.

Той факт, що жива мова переповнена відповідною лексичною інформацією, створює низку проблем для її автоматичного опрацювання. Класичний приклад синтаксичної неоднозначності з англійської мови:

*Fruit flies likes bananas.
How time flies.*

У цьому випадку лексема “flies” може виступати іменником (the fruit flies) або дієсловом (to fly), коли необхідність “розуміти” граматичну різницю, засновану на контекстуальному використанні для машини стає перешкодою в реалізації повноцінної комунікативної взаємодії “мовець-сприймач” [7].

У людей, носіїв мови, здатність управляти подібною мовною двозначністю “зарезервована”. Людині притаманно розпізнавати граматичну структуру, помилку і цілеспрямований прийом, спираючись не лише на знання, а й на креативне мислення.

Незважаючи на труднощі використання інтелектуальних систем у навчальному процесі з іноземних мов має свої переваги і може стати досить перспективним у майбутньому.

Робота зумовлена необхідністю оцінки затребуваності використання штучного інтелекту, що самонавчається, з метою створення віртуальної лінгвістичної взаємодії в інформаційному освітньому просторі. Це дослідження – можливість застосування інноваційних технологій, зокрема штучного інтелекту, з точки зору їх придатності для вивчення іноземної мови.

З погляду дидактики, процес онлайн-комунікації з використанням ШІ не тільки є шляхом до досягнення мети, але самі можуть бути метою або однією з них.

Вивчення іноземної мови – це її використання, оскільки мова вивчається за допомогою активного застосування, тому основне завдання – надавання учням максимально можливої кількості різноманітних способів її використання [6].

Комунікативні можливості штучного інтелекту активно розвиваються, тож можна говорити про потенційне зростання розмовних можливостей. Вони вже пройшли довгий шлях, завдяки накопиченню синтаксичних структур, розроблених для опрацювання природної мови та складного структурування методологічних даних [5].

Штучний інтелект значно поліпшує процес вивчення англійської мови, роблячи його більш персоналізованим, інтерактивним та ефективним.

Віртуальні навчальні середовища або віртуальна освіта, де учні та вчителі присутні на занятті у вигляді тривимірних персонажів – аватарів, віртуальне заняття схоже на традиційне “живе”, включно із жестами і виразами обличчя (перевтілення), становлять найбільш просунуті розробки.

Висновки. Штучний інтелект швидко трансформується в одну із ключових технологій нашого часу, проникаючи у всі сфери життя – від медицини та промисловості до освіти і розваг. Розвиток ШІ відкриває широкі можливості для автоматизації процесів, оптимізації виробництва і прийняття рішень, але водночас ставить низку важливих етичних питань. Необхідно розробити ефективні регуляторні механізми для забезпечення безпеки, справедливості та захисту прав людини в епоху технологічної революції. Майбутнє ШІ залежить не тільки від технологічних досягнень, але й від відповідальності суспільства в його використанні.

Однією із важливих сфер застосування ШІ і вивчення іноземних мов, зокрема англійською. ШІ-системи допомагають індивідуалізувати процес навчання, адаптуючи завдання та темп до потреб кожного учня. Завдяки інтерактивним платформам, що використовують технології ШІ, можна вдосконалити навички розмовної мови, граматики та вимови в режимі реального часу. ШІ також забезпечує миттєвий зворотний зв'язок, що дає швидко виправляти помилки та поліпшувати результати навчання. Таким чином, впровадження ШІ у викладання англійської мови значно підвищує ефективність процесу навчання і робить його доступнішим для широкого кола користувачів. Майбутнє ШІ буде залежати не тільки від технологічних досягнень, але й від відповідальності суспільства в його використанні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Візнюк І.М., Буглай Н.М., Куцак Л.В., Поліщук А.С., Киливник В.В. Використання штучного інтелекту в освіті. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2021. Вип. 59. С. 14–22
2. Доценко І.О. Актуальні проблеми впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вищій освіті. *Гірничий вісник : науково-технічний збірник*. Кривий Ріг, 2017. Вип. 102. С. 117–120.
3. Як штучний інтелект допомагає вчити іноземні мови. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cw0p8xjy5qko>
4. Daniel Zhang, Raymond Perrault, “The AI Index 2021 Annual Report”. AI Index Steering Committee, Human-Centered AI Institute, Stanford University, Stanford, CA, March 2021. С. 110.
5. E-Lingo Language System. URL: <https://www.e-lingo.eu/>
6. Gardner H. *Multiple Intelligences*. New Horizons, completely revised and updated. New York : Basic Book.
7. The Importance of Artificial Intelligence in Education for All Students. *Language Magazine*. URL: <https://www.language-magazine.com/2023/05/31/the-importance-of-artificial-intelligence-in-education-for-allstudents/>.

REFERENCES

1. Viznyuk, I.M., Buglay, N.M., Kutsak, L.V., Polishchuk, A.S. & Kylyvnyk, V.V. (2021). *Vykorystannia shtuchnoho intelektu*

v osviti [The use of artificial intelligence in education]. *Modern information technologies and innovative teaching methods in the training of specialists: methodology, theory, experience, problems*. Issue 59. pp. 14–22. [in Ukrainian].

2. Dotsenko, I.O. (2017). Aktualni problemy uprova-dzhennia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u vyshchii osviti [Actual problems of implementation of information and communication technologies in higher education]. *Mining Bulletin: scientific and technical collection*. Issue 102. Kryvyi Rih, pp. 117–120. [in Ukrainian].

3. Yak shtuchnyi intelekt dopomahaie vchyty inozemni movy [How artificial intelligence helps to learn foreign languages]. *BBC News Ukraine*. Available at: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cw0p8xjy5qko> [in Ukrainian].

4. Daniel Zhang, Raymond Perrault (2021). “The AI Index 2021 Annual Report,” AI Index Steering Committee, Human-Centered AI Institute, Stanford University, Stanford, CA, March. p. 110 [in English].

5. E-Lingo Language System. Available at: <https://www.e-lingo.eu/> [in English].

6. Gardner, H. *Multiple Intelligences*. New Horizons, completely revised and updated. New York: Basic Book [in English].

7. The Importance of Artificial Intelligence in Education for All Students. *Language Magazine*. Available at: <https://www.languagemagazine.com/2023/05/31/the-importance-of-artificial-intelligence-in-education-for-allstudents/>.

Стаття надійшла до редакції 06.11.2024

УДК 796.011.1:008-027.542

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.320566>

Максим Медве, викладач фізичної культури

Фахового коледжу

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Арпад Візавер, директор Спортивно-оздоровчого центру

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Дора Коврей, доктор філософії,

старший викладач кафедри педагогіки, психології, початкової,

дошкільної освіти та управління закладом освіти,

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ТА НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Стаття розкриває фізичну культуру як феномен та невід'ємну частину національної культури. Акцентовано увагу на тому, що цей феномен є багатограним і має глибокі історичні корені, тісно пов'язаний з усіма аспектами сучасного життя, сприяє фізичному здоров'ю і, тим самим, – формує національну культуру, об'єднує людей та зміцнює дух нації. Схарактеризовано ключові поняття дослідження і надано класифікацію цінностей фізичної культури в системі професійної підготовки вчителя фізичного виховання. Автори переконані, що фізична культура є невід'ємною частиною національної культури, оскільки відображає національні особливості, традиції та звичаї, сприяє формуванню національної свідомості, патріотизму, збереженню культурної спадщини тощо.

Ключові слова: особистість; культура; виховання; фізична культура; фізичне виховання; здоров'я; здоровий спосіб життя.

Лит. 12.

Maksym Medve, Lecturer of Physical Education of the

Vocational College,

Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakoczi II

Arpad Vizaver, Director of the Sports and Recreation Center of the

Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakoczi II

Dora Kovrei, Doctor of Science (Philosophy),

Senior Lecturer of the Pedagogy, Psychology, Primary,

Preschool Education and Management of Educational Institutions Department,

Transcarpathian Hungarian Institute named after Ferenc Rakoczi II

PHYSICAL EDUCATION AS A PHENOMENON AND AN INTEGRAL PART OF NATIONAL CULTURE

The authors have described physical education as a phenomenon and an integral part of national culture. It has been emphasized that this phenomenon is multifaceted and has deep historical roots, is closely connected with all aspects of modern life, promotes physical health and, thus, shapes national culture, unites people and strengthens the spirit of the nation. It is also unquestionable that physical culture develops such important personality traits as discipline,